

M.Sc.(Aviatie) Viorel MANOLE
DIRECTOR EXECUTIV al Asociatiei Patronale Romane a
Producatorilor de Tehnica Militara - PATROMIL

Romania, in calitatea sa de membru NATO si UE trebuie sa se alinieze obiectivelor strategice comune, legislatiei si mecanismelor de coordonare si monitorizare aprobate.

In domeniul apararii, UE nu are competente proprii, motiv pentru care a decis ca aceasta problematica sa fie rezolvata de Agentia Europeana de Aparare infiintata expres in acest scop in urma cu 5 ani.

Unul din obiectivele prioritare ale UE prin Agentia Europeana de Aparare este creerea unei pieti europene a produselor de aparare (EDEM – European Defense Equipment Market) si a unei Baze Tehnologice si Industriale Europene in domeniul Apararii (EDTIB – European Defense Technological and Industrial Base).

Pentru realizarea acestor deziderate, Agentia Europeana de Aparare, cu consultarea tuturor reprezentantilor guvernamentali (Ministerele Apararii Nationale) si a celor neguvernamentali (Asociatii Nationale din Industria de Aparare) din tarile membre, a elaborat “Pachetul Aparare” compus din doua directive europene si o strategie.

Cele doua directive europene se refera la achizitiile de produse de aparare si la circulatia acestora in spatiul intra-comunitar, iar strategia se refera la crearea EDTIB. Pachetul Aparare a fost aprobat in anul 2009 urmand ca toate statele membre sa isi armonizeze legislatia interna in interval de 2 ani.

Tratarea in mod “national” a acestor aspecte risca sa lase Romania si industria de aparare in afara pietei europene de echipamente militare si in afara EDTIB, dublat de infrigment pe acest domeniu.

Desi Asociatia PATROMIL a participat activ la reuniunile organizate de Agentia Europeana de Aparare, la invitatia acesteia, iar contributiile PATROMIL au fost remarcate de fiecare data, Ministerul Economiei, Comertului si Mediului de Afaceri nu a considerat utila consultarea PATROMIL, chiar daca MECMA nu a participat la nici o reuniune organizata de Agentia Europeana de Aparare.

Cele doua directive europene au intrat in vigoare in vara acestui an si Romania nu are o lege si o strategie a industriei de aparare.

In prezent, asa cum s-a reliefat si la Adunarea Parlamentara NATO de la Bucuresti, bugetele destinate apararii sunt in scadere drastica in toata lumea si implicit in UE. Una din solutiile aplicabile este aceea a parteneriatelor industriale cunoscuta la Bruxelles sub denumirea “pooling and sharing”.

Pentru a putea participa “decent” la asemenea parteneriate si pentru a fi parte integranta a pietei europene de echipamente militare – EDEM ar trebui sa ai “masa critica” necesara in negocieri. Parteneriate intre societati cu capital de stat si societati cu capital privat din industria de aparare romaneasca ar crea acea “masa critica” necesara unor negocieri de succes. Aceste parteneriate ar rezolva si alte aspecte legate de pastrarea fortei de munca locale cu conservarea competitivitatii date de nivelul relativ scazut al costului acesteia si bineinteles de dezvoltare antreprenoriala intr-un domeniu economic cu valoare adaugata semnificativa.

In prezent, daca ne uitam la structura PATROMIL, putem sa extrapolam catre structura industriei nationale de aparare. PATROMIL numara 40 de firme reprezentative din industria de aparare, din care 65% sunt cu capital majoritar privat si restul de 35% cu capital majoritar de stat. Din punct de vedere al fortei de munca, procentele intre firmele de stat si cele private sunt comparabile, dar din punct de vedere al cifrelor de afaceri sectorul privat este net superior. Nu mai vorbesc aici de datorii, arierate, nivel tehnologic, care toate

acestea penalizeaza suplimentar firmele de stat in licitatiile interne si mai ales internationale. Parteneriate intre firme romanesti de stat si private cu bonitate certa bancara si de business, nu numai ca ofera acea masa critica de care vorbeam, dar se inscrie si in politica europeana "pooling and sharing" si in cea guvernamentala actuala de stimulare a parteneriatului public privat.

Bineinteles ca nu excludem si parteneriatele bi si multinationale in interiorul UE, dar dupa ce creem acea masa critica necesara negocierilor. PATROMIL a anticipat si a creat deja cadrul necesar acestor cooperari bi si multinationale prin semnarea unor Memorandumuri de Colaborare cu Asociatiile omoloage din Marea Britanie, Polonia si Bulgaria.

La reglementarea domeniului industriei de aparare ar trebui sa se aibe in vedere piata interna si internationala si documentele la care Romania a aderat si au fost ratificate.

In domeniul apararii europene, Agentia Europeana de Aparare a intocmit un Plan Strategic de Dezvoltare Capabilitati in care fiecare stat membru, prin vocea ministrului propriu al apararii a decis care anume capabilitati trebuiesc pastrate, care trebuiesc dezvoltate, care pot fi impartite cu altii si la care se poate renunta.

Ar fi ridicol sa se elaboreze o lege a industriei de aparare nationale care sa nu aiba in vedere acest Plan la care Romania s-a exprimat deja.

O oportunitate deosebita care ne determina sa facem toate eforturile de a "ramane in viata" este principiul central al UE in domeniul apararii si anume "Securitatea Livrarilor – Security of Supply".

La nivel european deciziile si legislatia nu se fac oportunistice, ci avand la baza viziuni pe termen mediu si lung. De aceea este deosebit de important ca la momentul stabilirii cooperarilor industriale si semnarii contractelor de achizitii de catre guvernele tarilor membre, sa se cunoasca sursele de materii prime si subcontractorii. In baza acestui principiu central, firmele romanesti din industria de aparare vor avea un avantaj competitiv, cu conditia sa supravietuiasca crizei si legislatiei nationale in primul rand.

PATROMIL considera ca industria romaneasca de aparare trebuie si poate fi parte a Bazei Tehnologice si Industriale Europene in domeniul Apararii (EDTIB – European Defense Technological and Industrial Base) cu conditia ca factorul politic, social si mediu de afaceri sa comunice eficient si sa isi coordoneze actiunile. Nu trebuie decat sa luam exemplul de la Bruxelles unde exista dialog transparent in cadrul Comisiei Economice si Sociale Europene si in cadrul Agentiei Europene de Aparare in timpul elaborarii si inainte de aprobarea fiecarui document legislativ.

PATROMIL prin experienta si recunoasterea internationala pe care o detine este oricand gata sa faca propuneri, analize, dezbateri fara pretentia de a participa in procesul decizional. Prin dialog social si politic putem sa obtinem macar rezultatele Poloniei in domeniul industriei de aparare. Ar fi ideal daca colaborarea pe care o avem cu Ministerul Apararii Nationale s-ar multiplica si in relatiile cu celelalte institutii implicate.